

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ I. N.B., 2/ H. N.B.**, oboch zastúpených JUDr. S., advokátom so sídlom v N., proti žalovanej **O. N.Š.**, zastúpenej JUDr. M., advokátkou so sídlom v N., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde N. pod sp.zn. 25 C 123/2010, v konaní o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v N. zo 16. februára 2012, sp. zn. 9 Co 287/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v sume 47,47 € do rúk jej právnej zástupkyne JUDr. M., advokátky so sídlom v N., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd N. rozsudkom z 13. septembra 2011, č.k. 25 C 123/2010-64 zamietol návrh žalobcov 1/ a 2/, ktorým sa domáhali určenia, že časť parc. č. X, nachádzajúca sa v kat. úz. Z., zapísaná na LV č. X. o rozsahu 12 m², patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Žalobcov 1/ a 2/ zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 141,55 € k rukám jej právnej zástupkyne JUDr. M., do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 80 písm. c) O.s.p., § 123, § 124, § 126 ods.1, § 129, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že vlastníčkou parcely č. X., nachádzajúcej sa v kat. úz. Z., je

žalovaná, ktorej vlastnícke právo bolo jednoznačne preukázané a konštatované aj v konaní vedenom na Okresnom súde N. pod sp.zn. 19 C 4/2008. Poukázal aj na zistenie z katastrálneho konania, že hranica medzi parcelami č. X. a č. X. je totožná so stavom zameraným pri THM v roku 1983, ako aj na to, že podľa vytyčovacieho náčrtu, overeného Ing. Š. v r. 2006, parcela č. X. reálne existuje a múr, ktorý vybuodovali žalobcovia, nie je vybudovaný na hranici medzi parc. č. X. a X., ale je vybudovaný na parcele č. X.. Na základe týchto zistení konštatoval, že žalobcovia nepreukázali k predmetnej parcele žiadny titul, či už vlastnícky alebo užívací, nielen v celosti, ale ani v nimi tvrdenej časti, v rozsahu 12m, z ktorého dôvodu zamietol aj ich návrh na doplnenie dokazovania vypracovaním geometrického plánu, v ktorom by bola zameraná časť parcely, ktorej vlastníckeho práva sa žalobcovia domáhajú. Mal za to, že takéto dokazovanie by bolo vzhľadom k nepreukázaniu nadobúdacieho titulu žalobcami nehospodárne. Uviedol, že len skutočnosť, že v r. 2003 vybuodovali žalobcovia oporný múr mimo hranicu parc. č. X. a X., nezakladá pre nich vlastnícke alebo užívacie právo k časti parc. č. X., ktorú týmto spôsobom zabrali. Zdôraznil, že skutočnosť o nepreukázaní žiadneho nadobúdacieho titulu žalobcami je konštatovaná aj v rozsudku Krajského súdu v N. z 18. novembra 2009, č.k. 5 Co 110/09-229, ktoré na súde prvého stupňa prebiehalo pod sp.zn. 19 C 4/2008. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v N. uznesením zo 16. februára 2012, sp.zn. 9 Co 287/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 188,80 € právnej zástupkyňi žalovanej JUDr. M., advokátke, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu N. z 15. decembra 2008, č. k. 19 C 4/2008-195 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v N. z 18. novembra 2009, č.k. 5 Co 110/2009, právoplatného 2. februára 2010, žalobcom 1/ a 2/ (v uvedenom konaní v procesnom postavení žalovaných) bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej (v uvedenom konaní v procesnom postavení žalobkyne) sumu 527,79 € s príslušenstvom, ako aj náhradu trov konania, a to titulom bezdôvodného obohatenia. Ďalej poukázal na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnej veci, ktorý jednoznačne konštatoval, že: „V danej veci žalobkyňa preukázala vlastnícke právo k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. Z., ktorá je na Správe katastra v N. zapísaná na LV č. X. ako parc. č. X. - ostatná plocha o výmere 53 m² a tiež preukázala, že žalovaní užívajú túto parcelu bez právneho titulu, bez právneho dôvodu...“. Z uvedeného považoval za zrejmé, že v konaní

vedenom na Okresnom súde N. pod sp.zn. 19C 4/2008 si oba súdy (prvostupňový aj odvolací) pred rozhodnutím vo veci samej - na plnenie, vyriešili ako predbežnú otázku - otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. Z., vedenej na Správe katastra v N. na LV č. X. ako parc. X., ostatná plocha o výmere 53 m². Uzavrel, že právoplatný rozsudok Okresného súdu N. z 15. decembra 2008, č.k. 19 C 4/2008-195, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v N. z 18. novembra 2009, sp.zn. 5 Co 110/2009, ktorým bolo rozhodnuté o žalobe na plnenie, je takým rozhodnutím vo veci, ktoré bráni prejednaniu návrhu o určenie vlastníckeho práva k tej istej nehnuteľnosti, ktorej sa týkala žaloba na plnenie (nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vyplýval z užívania totožnej parcely žalobcami bez právneho titulu, či právneho dôvodu). Považoval za nesporné, že v prebiehajúcom konaní ide o tých istých účastníkov konania a zároveň aj ten istý predmet konania - nehnuteľnosť nachádzajúca sa v kat. úz. Z., zapísaná v Správe katastra N., LV č. X., ako parc. č. X. ostatná plocha o výmere 53 m². Uzavrel, že právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie z hľadiska identity predmetu konania tvorí prekážku rozhodnutej veci pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo je alebo nie je, nakoľko vychádza z toho istého skutkového základu. Právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie totiž v sebe zahŕňa kladné vyriešenie otázky o existencii vlastníckeho práva. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 a § 146 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/, ktoré odôvodnili tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. K odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) malo dôjsť podľa ich názoru tým, že súdy nižších stupňov odmietli nariadiť a vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru zememeračstva na preukázanie skutočnosti, že zápis parc. č. X. v katastri nehnuteľnosti nie je správny. V dovolaní opakovane tvrdili skutočnosti uvádzané už v konaní pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom. Navrhli, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu. Navrhla dovolanie žalobcov odmietnuť a žiadala priznať aj náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátkou (§ 241

ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení (v danom prípade uznesením odvolacieho súdu bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavené), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods.1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či je dovolanie prípustné podľa § 237 O.s.p.

Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník

konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, ide vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i právnej stránke veci (§ 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 4, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). Vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – ďalej len „dohovor“) je umožniť každému bez akejkolvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Žalobcovia súdom nižších stupňov vytýkajú, že nenariadili nimi navrhnuté znalecké dokazovanie znalcom z odboru zememeračstva.

Námietka žalobcov o postupe súdov nižších stupňov súvisiaca s nevykonaním dôkazov, nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcov nie je ani postupom, ktorým by im súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (viď napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

Pokiaľ žalobcovia 1/ a 2/ v súvislosti s nevykonaním nimi navrhovaného dôkazu spochybňujú úplnosť zistenia skutkového stavu veci treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom

určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že odvolací súd meritórne rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil s poukazom na ustanovenie § 103 v spojení s § 104 ods. 1 a § 159 ods. 3 O.s.p. Jeho právny záver o tom, že právoplatný rozsudok na plnenie z hľadiska identity predmetu konania tvorí prekážku rozhodnutej veci pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo je alebo nie je, nakoľko vychádza z toho istého skutkového základu je v súlade s konštantnou judikatúrou súdov, a preto jeho aplikáciou nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalobcom 1/, 2/ konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcov 1/ a 2/ nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní procesne úspešne žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom 1/ a 2/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 39,84 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,63 €)] predstavuje za dva úkony spolu 47,47 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. augusta 2012

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová